

VIDAUS AUDITAS, KAIP VEIKLOS KOKYBĖS VERTINIMO BŪDAS, IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGOSE

Indrė Adomaitytė, Aušrinė Gumuliauskienė

Šiaulių universitetas, Edukologijos fakultetas

Įvadas

Lietuvos švietimo sistema integruojantis į Europos švietimo erdvę, svarbiu valstybės siekiu tapo švietimo kokybė, kurią įmanoma užtikrinti švietimo sistemoms organizuojant ir vykdant nuolatinį veiklos stebėjimą bei vertinimą (Slatkevičienė, Vanagas, 2001; Lietuvos švietimo plėtotės strateginės nuostatos, 2002). Atsižvelgiant į tai, Lietuvoje pradėta kurti bei diegti skaidri švietimo kokybės vertinimo sistema, grindžiama sutartiniais kokybės rodikliais bei juos išreiškiančiais vertės kriterijais (Ališauskas, 2000; Lietuvos švietimo plėtotės strateginės nuostatos, 2002). Mokyklose, efektyviu ir patikimu veiklos vertinimo „instrumentu“ – būdu tapo vidaus auditas (Blinstrubas, Mažrimienė, Jankuvienė, 2007).

Pirmoji parengta vidaus audito metodika Lietuvoje skirta bendrojo lavinimo mokykloms, antroji – neformaliojo švietimo sistemai, vykdančiai ikimokyklinį ugdymą (Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito metodika, I dalis, 2002; Ikimokyklinio ugdymo mokyklos vidaus audito metodika, 2005). Šių metodikų atsiradimas suteikė galimybę bendrojo lavinimo bei ikimokyklinio ugdymo mokykloms patikrinti atliekamų darbų kokybę, suvokti trūkumus ir tikslingiau numatyti plėtros perspektyvą (Budinavičienė, 2008).

Mokslinėje literatūroje veiklos kokybės įsivertinimo procesas bendrojo lavinimo mokyklose nagrinėjamas daugelio Lietuvos mokslininkų. Vidaus audito metodikos diegimo praktiką analizavo S. Balčiūnas, J. Valuckienė (2009) bei R. Prakapas, V. Targamadzė (2008), metodikos taikymo problemos veiklos kokybės vertinimo etapuose išskyrė ir aptarė A. Blinstrubas, I. Mažrimienė, D. Jankuvienė (2007), mokytojų dalyvavimą mokyklos vidaus audite lemiančius veiksnius aiškino V. Žydžiūnaitė, K. Mejerytė-Nerkevičienė, V. Vetrenkienė (2009). Tačiau tyrimų apie ikimokyklinio ugdymo įstaigose organizuojamo vidaus audito taikymo ypatumus rasti nepavyko.

Tyrimo problema – ikimokyklinio ugdymo įstaigose taikomo vidaus audito, kaip veiklos kokybės vertinimo būdo, siekiant išsiaiškinti kokybės problemas bei projektuoti jos tobulinimo galimybes, organizavimo ir vykdymo ypatumai.

Tyrimo objektas – vidaus auditas, kaip veiklos kokybės vertinimo būdas, ikimokyklinio ugdymo įstaigose.

Tyrimo tikslas – atskleisti vidaus audito, kaip veiklos kokybės vertinimo būdo, esamą organizavimo ir vykdymo būklę ikimokyklinio ugdymo įstaigose.

Tyrimo uždaviniai: mokslinės ir metodinės literatūros bei švietimą reglamentuojančių dokumentų analizės pagrindu išnagrinėti vidaus audito, kaip veiklos kokybės vertinimo būdo, sampratą bei pagrįsti jo organizavimo ir vykdymo reikšmę teikiamų paslaugų kokybei ikimokyklinio ugdymo įstaigose užtikrinti; ištirti vidaus audito, kaip veiklos kokybės užtikrinimo būdo, esamą organizavimo ir vykdymo būklę ikimokyklinio ugdymo įstaigose vadovų ir pedagogų požiūrio aspektu.

Metodai: mokslinės literatūros bei švietimo kokybę reglamentuojančių dokumentų analizė, anketinė apklausa, statistinė duomenų analizė.

Tyrimo imtis. Tyrime dalyvavo vadovai ir pedagogai iš 20 Šiaulių miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigų. Apklausti 184 respondentai (29 vadovai ir 155 pedagogai), kuriems teko dalyvauti vidaus audito organizavimo ir vykdymo procesuose.

Vidaus audito samprata ir reikšmingumas

R. Prakapo ir V. Targamadzės (2008, p. 91) įsitikinimu „mokyklos, kaip ir kitos socialinės institucijos, siekiančios kokybės, privalo analizuoti bei tobulinti savo veiklą“, nes vertinimas, L. Brajinienės ir V. Valantkevičienės (2008) teigimu, – svarbiausias dalykas ugdymo kokybei gerinti.

Vidaus auditas, kaip nuolatinis, kruopštus reflektavimo procesas, įtraukia į veiklos kokybės vertinimą visus ugdymo įstaigos padalinius bei darbuotojus. Jo tikslas – įvertinti ugdymo įstaigoje teikiamos švietimo paslaugos kokybę ir priimti pagrįstus sprendimus, laiduojančius mokyklos veiklos tobulinimą. (Bendrojo lavinimo..., 2009; Želvys, 2003).

2002 m. patvirtinta pirmoji vieninga bendrojo lavinimo mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo sistema – Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito metodika (Lietuvos švietimo sistema, 2006/07). Kadangi Lietuvos švietimo politikoje buvo užsibrėžta skatinti ir diegti skaidrią švietimo kokybės vertinimo sistemą, įsivertinimas pradėtas plėtoti ir kitose švietimo pakopose (Lietuvos švietimo plėtotės..., 2002).

2002–2004 metais Švietimo ir mokslo ministerijos iniciatyva buvo vykdomas projektas, kurio pa-

skirtis – parengti ir pateikti ikimokyklinio ugdymo įstaigoms veiklos įsivertinimo instrumentą (Lietuvos švietimo sistema, 2006/07). Projekto rezultatas – Ikimokyklinio ugdymo mokyklos vidaus audito metodika, kuri 2005 m. liepos 22 dieną buvo patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu, o nuo 2006 metų pradėta taikyti ikimokyklinio ugdymo įstaigose (Ikimokyklinio ugdymo ..., 2005).

Tyrimo rezultatai

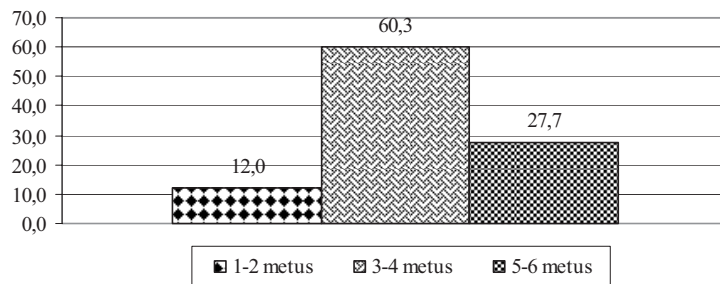
Vidaus audito, kaip veiklos kokybės užtikrinimo būdo, organizavimo ir vykdymo ikimokyklinio ugdymo įstaigose vertinimas

Ikimokyklinio ugdymo mokyklos vidaus audito metodika ikimokyklinį ugdymą teikiančioms įstaigoms sudarė galimybę matuoti savo veiklos kokybę ir tikslingai tobulinti įstaigos veiklą. Identifikuojant

ikimokyklinio ugdymo įstaigose susiklosčiusią situaciją vidaus audito organizavimo ir vykdymo atžvilgiu, siekta išsiaiškinti, ar šiose ugdymo įstaigose atliekamas vidaus auditas, kokia yra jo organizavimo trukmė, dažnumas, priežastys, paskirtis, kokia taikoma metodika bei kam pateikiami vidaus audito rezultatai.

Anketinės apklausos duomenimis, didžioji dalis (87,5 proc.) respondentų teigia, jog jų ikimokyklinio ugdymo įstaigose vidaus auditas vis dar tebeorganizuojamas bei vykdomas; daugiau nei dešimtadalis (12,5 proc.) nurodė, jog vidaus audito jų įstaigoje atsisakyta. Tyrimo metu išsiaiškinta, kad organizuoti ir vykdyti vidaus auditą atsisakė 2 iš 20 apklausoje dalyvavusių ikimokyklinio ugdymo įstaigų, o likusios, t. y. 18, jį dar organizuoja ir vykdo.

Tyrimu siekta išsiaiškinti vidaus audito organizavimo ir vykdymo trukmę ikimokyklinio ugdymo įstaigose (1 pav).

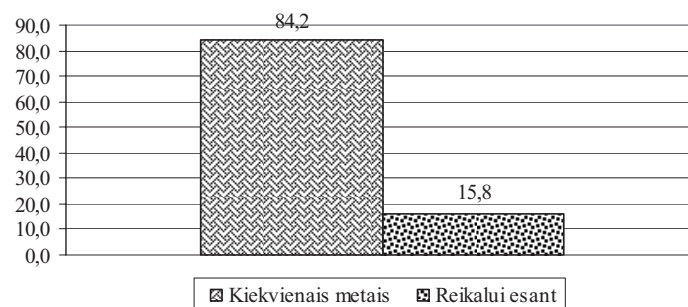
1 pav. Vidaus audito organizavimo ir vykdymo trukmė ikimokyklinio ugdymo įstaigose (N = 184)

Daugiau nei pusė (60,3 proc.) apklausos dalyvių teigė, jog vidaus auditas jų įstaigoje pradėtas vykdyti prieš 3–4 metus. Mažiau nei trečdalis (27,7 proc.) apklaustųjų nurodė 5–6 metų laikotarpį. Respondentų, teigiančių, kad vidaus audito atlikimo trukmė siekia nuo 1 iki 2 metų, yra mažiausiai (12,0 proc.). Nebuvo nė vieno atsakymo su nuoroda į 7–8 ar 9–10 metus. Remiantis tuo, galima daryti prielaidą, kad ikimokyklinio ugdymo įstaigas organizuoti vidaus auditą paskatino tik 2005 metais ŠMM patvirtinta *Ikimokyklinio ugdymo mokyklos vidaus audito metodika*.

Analizuojant tyrimo duomenis, paaiškėjo, kad

ketvirtadalis (t. y. 5 iš 20) apklausoje dalyvavusių ikimokyklinio ugdymo įstaigų vidaus auditą pradėjo taikyti vos tik atsiradus šiai metodikai, daugiau nei pusė (t. y. 12 iš 20) – praėjus vieneriems ar keliems metams po jos atsiradimo. Ikimokyklinio ugdymo įstaigų, kurios palyginus visai neseniai pradėjo organizuoti vidaus auditą, yra mažiausia (t. y. 3 iš 20). Galima teigti, jog didžioji dalis tyrime dalyvavusių ikimokyklinio ugdymo įstaigų vidaus auditą organizuoja ir vykdo ne vienerius metus.

Tyrimo metu aiškintasi, kaip dažnai organizuojamas ir vykdomas vidaus auditas (2 pav.).

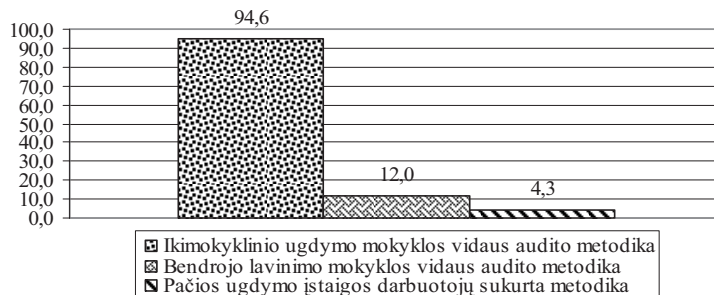

2 pav. Vidaus audito organizavimo ir vykdymo periodiškumas ikimokyklinio ugdymo įstaigose (N = 184)

Dauguma apklaustųjų teigia, jog vidaus auditas jų ugdymo įstaigoje atliekamas kasmet, o 15,8 proc. rinkosi nuorodą – atliekamas tik reikalui esant. Nebuvo nė vieno respondento, teigusio, jog vidaus auditas jų įstaigoje atliekamas kas pusmetį arba kas ketvirtį. Analizuojant tyrimo duomenis, pastebėta, kad vidaus auditas, reikalui esant, atliekamas ir tose

dvejose ikimokyklinio ugdymo įstaigose, kurios jo atsakė, bei vienoje įstaigoje, kurioje vidaus auditas atliekamas vos tik 1–2 metai. Likusios ikimokyklinio ugdymo įstaigos vidaus auditą atlieka kiekvienais metais.

Išaiškinta metodika, taikoma vidaus auditui ikimokyklinio ugdymo įstaigose atlikti (3 pav.).

3 pav. Vidaus audito metu taikoma metodika ikimokyklinio ugdymo įstaigose (N = 184)

Beveik visi (94,6 proc.) apklausos dalyviai teigia, jog jų ikimokyklinio ugdymo įstaigose, organizuojant ir vykdant vidaus auditą, naudojamos *Ikimokyklinio ugdymo mokyklos vidaus audito metodika*, kiek daugiau nei dešimtadalis (12,0 proc.) taiko *Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito metodiką*.

Nuorodų, jog vidaus auditui organizuoti ir vykdyti *susikurta pačios ugdymo įstaigos darbuotojų metodika*, būta mažiausiai (4,3 proc.).

Kaip pasiskirstė ikimokyklinio ugdymo įstaigos vidaus audito metu taikoma metodikos aspektu, matyti iš 1 lentelės.

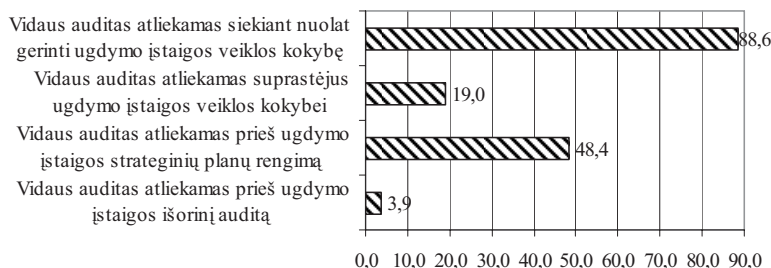
1 lentelė. *Ikimokyklinio ugdymo įstaigų pasiskirstymas vidaus audito metu naudojamos metodikos aspektu (N=20)*

Metodika	Ikimokyklinio ugdymo mokyklos vidaus audito metodika	Ikimokyklinio ugdymo mokyklos vidaus audito metodika		Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito metodika
		Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito metodika	Ugdymo įstaigoje sukurta metodika	
Ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius (N = 20)	16	1	2	1
Iš viso		19		1

Tyrimo metu siekta išsiaiškinti priežastis, dėl kurių vykdomas vidaus auditas ikimokyklinio ugdymo paslaugas teikiančiose mokyklose.

Susumavus tyrimo rezultatus nustatyta, kad pagrindinė vidaus auditą atlikti skatinanti priežastis yra *siekimas nuolat gerinti ugdymo įstaigos veiklos kokybę* (taip teigia 88,6 proc. respondentų) (žr. 4 pav.). Ikimokyklinio ugdymo įstaigoms (beveik pusei) svarbu atlikti vidaus auditą ir rengiant strategi-

nus planus, nes vidaus audito metu ugdymo įstaiga turi galimybę išsiaiškinti savo veiklos trūkumus bei stipriąsias puses, kuriomis remdamasi projektuoja veiklos tobulinimo kryptis, numato konkrečius veiksmus bei priemones joms įgyvendinti. 3,9 proc. tirtų ikimokyklinio ugdymo įstaigų vidaus auditą atlieka prieš išorės auditą, norėdamos pačios įvertinti realią institucijos veiklos kokybės būklę bei pašalinti trūkumus.

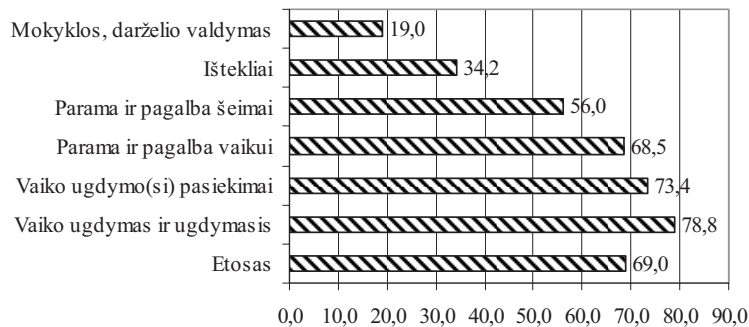
4 pav. Dažniausiai vidaus auditą atlikti skatinančios priežastys (N = 184)

Vidaus audito metodika – tai veiklos kokybės vertinimo instrumentas, apimantis visas institucijos veiklos sritis.

Tyrimo metu buvo aiškinamasi, kurios veiklos sritys ikimokyklinio ugdymo įstaigoje, atliekant vidaus auditą, vertinamos dažniausiai, kurie metodikoje rekomenduojami metodai vartojami dažniausiai, siekiant gauti patikimus duomenis apie įstaigos veiklos kokybę.

Tyrimo metu nustatyta, kad ikimokyklinio ugdymo įstaigose vidaus audito metu dažniausiai yra vertinamos šios sritys: *vaiko ugdymas ir ugdymasis*

(taip teigia 78,8 proc. apklaustųjų), *vaiko ugdymo(si) pasiekimai* (taip teigia 73,4 proc. apklaustųjų), *etosas* (taip teigia 69,0 proc. apklaustųjų), *parama ir pagalba vaikui* (taip teigia 68,5 proc. apklaustųjų) bei *parama ir pagalba šeimai* (taip teigė 56,0 proc. apklaustųjų) (žr. 5 pav.). Žymiai rečiau vertinama sritis *ištekliai* (taip teigia 34,2 proc. apklaustųjų) ir gana retai *mokyklos, darželio valdymas* (taip teigia 19,0 proc. apklaustųjų). Tikėtina, jog taip vertinimo sritys pasiskirstė todėl, kad institucijos administracija ir pedagogai patys apsisprendžia, kurios veiklos sritys vertinimas įstaigai yra reikšmingesnis.

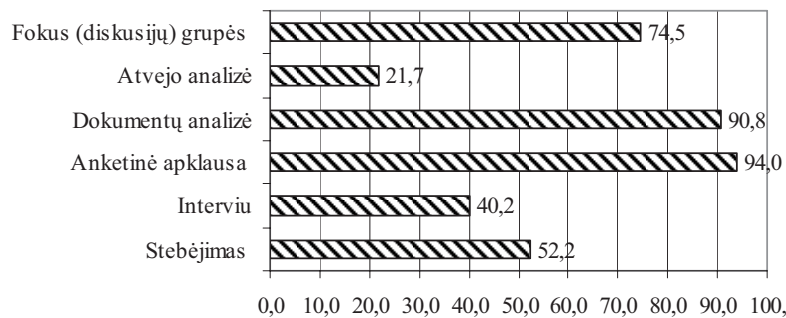

5 pav. Dažniausiai vidaus audito metu vertinamos veiklos sritys (N = 184)

Apklausos duomenys rodo, kad visos ikimokyklinio ugdymo įstaigos aiškiai suvokia, jog prioritetinga jų veiklos sritis yra vaiko ugdymas ir ugdymasis. Todėl ji vertinama dažniausiai ir laikoma sritimi, kurią vertinti tikslinga. Šios ugdymo įstaigos gana dažnai stebi vaikų daromą pažangą. Remiantis tuo, galima teigti, jog ikimokyklinio ugdymo įstaigos suvokia, kad vaikų ugdymo(si) pasiekimų rodikliai rodo ir pačios institucijos veiklos efektyvumą. Iki-

mokyklinio ugdymo įstaigos valdymui, jo kokybei ir ištekliams skiriama per mažai dėmesio, nors šios sritys labai veikia institucijos darbo kokybę. Dera akcentuoti, jog ikimokyklinio ugdymo įstaigose dažniausiai vertinamos tos sritys, kurias, daugumos respondentų įsitikinimu, vertinti yra tikslinga.

Tyrimo metu išsiaiškinta, kurie metodai vartojami vidaus audito metu (žr. 6 pav.).

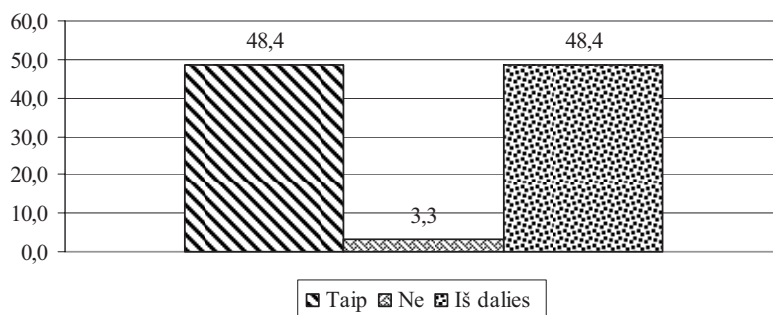
6 pav. Dažniausiai vidaus audito metu vartojami metodai (N = 184)

Pateikti duomenys rodo, kad įsivertinimui dažniausiai taikomi trys metodai: *anketinė apklausa* (94,0 proc.), kuri priklauso kiekybiniais duomenų rinkimo metodams, *dokumentų analizė* (90,8 proc.) ir *fokus (diskusijų) grupės* (74,5 proc.), priklausančios kokybiniais duomenų rinkimo metodams. Kokybiniai duomenų rinkimo metodai – *stebėjimas*, *interviu* ir *atvejo analizė* – taikomi kiek rečiau.

Vidaus auditas šiandien suvokiamas, kaip „nepriklausoma ir objektyvi tikrinimo ir konsultavimo

veikla, kurios tikslas – vertinti ir gerinti visos organizacijos veiklą“ (Blinstrubas, Balčiūnas, Valuckienė, 2008, p. 15). Kyla klausimas, kaip pedagogai ir vadovai vertina jų įstaigoje atliekamą vidaus auditą, kaip veiklos kokybės vertinimo būdą, padedantį gerinti įstaigos veiklos kokybę? Tyrimas leido sužinoti, ar vidaus auditas duoda naudos įstaigai bei joje dirbantiems pedagogams, t. y. ar padeda gerinti jų darbo kokybę (žr. 7 pav.).

7 pav. Respondentų nuomonės pasiskirstymas apie vidaus audito reikšmingumą įstaigai bei joje dirbantiems pedagogams (N = 184)

Susumavus pedagogų ir vadovų pasirinktus atsakymo variantus, paaiškėjo, kad beveik pusė (48,4 proc.) jų mano, jog vidaus auditas tikrai naudingas įstaigai bei joje dirbantiems pedagogams. Tiek pat respondentų šį procesą teigiamai vertina tik iš dalies. Vadinas, ne visi tiriamieji tiki veiklos kokybės įsivertinimo, taikant vidaus auditą, nauda. Galima daryti prielaidą: vidaus auditas daugelyje ikimokyklinio ugdymo įstaigų yra formalus procesas, kuriame bendruomenė dalyvauja nepakankamai aktyviai ir vidaus audito rezultatai nesiejami su veiklos kokybės tobulinimu.

Tyrimu siekta išsiaiškinti, ar vidaus auditas, kaip veiklos kokybės vertinimo būdas, padedantis gerinti įstaigos veiklos kokybę, tyrime dalyvavusiųjų institucijose bus organizuojamas ir vykdomas ateityje.

Pirmiausia klausta, ar ikimokyklinio ugdymo įstaiga, kurioje jie dirba, prieš pradėdama organizuoti ir vykdyti vidaus auditą vertindavo savo veiklos kokybę pagal pačios ugdymo įstaigos darbuotojų sukurtą metodiką. Atsakiusieji teigiamai turėjo nurodyti, koku būdu tai buvo daroma.

Tyrimo rezultatai (51,6 proc.) rodo, jog tokio vertinimo pagal pačios ugdymo įstaigos darbuotojų sukurtą metodiką nebuvo. Trečdalis (33,2 proc.) atsakė teigiamai, likusioji dalis (15,2 proc.) tokios informacijos neturi. Tikėtina, kad kai kurie respondentai atsakymo variantą *nežinau* pasirinko todėl, kad toje įstaigoje jie dirba visai neseniai arba kad tokios metodikos nebuvo.

Be to, išsiaiškinti vertinimo būdai, taikyti prieš pradėdant vykdyti vidaus auditą, būtent: *atliekant SSGG analizę; vykdant užsibrėžtus planus, pateikiant patikrinimo išvadas; pildant bei aptariant priešžiūros protokolus; atliekant anketinę ugdytinių tėvų apklausą; pildant klausimynus, skirtus pedagogams, bei pildant savęs ir savo darbo įsivertinimo anketas; atliekant stebėjimą, analizę. Ikimokyklinio ugdymo mokyklos vidaus audito metodika* paskatino šias ugdymo įstaigas susikurti suderintą, nuoseklų ir lanksčių įsivertinimo modelį, kurį taikant būtų gaunami patikimi duomenys apie įstaigos veiklos kokybę.

Į klausimus – ar ugdymo įstaiga, kurioje jie dirba, ketina organizuoti vidaus auditą ateityje, ar visgi žada jo atsisakyti, bet sukurti savo metodiką veiklos kokybei vertinti – atsakyta įvairiai: didžioji dalis (87,5 proc.) respondentų įsitikinę, jog ikimokyklinio ugdymo įstaiga, kurioje jie dirba, *vidaus auditą ketina organizuoti ir ateityje*, tik labai maža dalis (12,5 proc.) pritarė antram alternatyviam atsakymui – *ketina atsisakyti vidaus audito, bet sukurti savo metodiką, skirtą veiklos kokybei vertinti*.

Išvados

1. Šiuo metu vidaus auditą, kaip veiklos kokybės vertinimo būdą, organizuoja ir vykdo beveik visos apklausoje dalyvavusios ikimokyklinio ugdymo įstaigos. Jos, remdamosios *Ikimokyklinio ugdymo mokyklos vidaus audito metodika*, įsivertinimą atlieka jau nebe pirmus metus. Didžioji ikimokyklinio ugdymo įstaigų dalis vidaus auditą organizuoja ir vykdo reguliariai, nepertraukiamai, t. y. kiekvienais metais, mažoji dalis – reikalui esant. Pagrindinė vidaus auditą skatinanti atlikti priežastis yra siekis nuolat tobulinti ugdymo įstaigos veiklos kokybę.
2. Vidaus audito metodikos modelis apklausoje dalyvavusių respondentų buvo vertinamas gana teigiamai, nors dalis ikimokyklinio ugdymo įstaigų ateityje ketina susikurti savo veiklos kokybės įsivertinimo modelį.
3. Pats vidaus audito procesas ikimokyklinio ugdymo įstaigų pedagogų ir vadovų vertinamas nevienareikšmiai. Beveik pusė tyrime dalyvavusių respondentų suvokia jo naudą ir reikšmingumą įstaigai bei joje dirbantiems pedagogams, tačiau panašus skaičius tuo abejoja.
4. Didžioji dalis apklausoje dalyvavusių ikimokyklinio ugdymo įstaigų ketina vidaus auditą, kaip veiklos kokybės vertinimo būdą, organizuoti ir vykdyti ateityje.
5. Tyrimo rezultatai leidžia daryti prielaidą, kad ikimokyklinio ugdymo įstaigose neretai vidaus auditas yra formalus pobūdžio ir todėl neišnau-

dojamas jo ugdomasis potencialas institucijos bendruomenei bei reikšmingumas veiklos kokybės nuolatiniam tobulinimui.

Literatūra

1. Ališauskas R., 2000, Švietimo kokybės matuokliai. *Mokykla*. Nr. 8. P. 1–5.
2. Balčiūnas S., Valuckienė J., 2009, Nauda kaip mokyklos įsivertinimo proceso kokybės rodiklis: mokytojų nuomonės tyrimas. *Ekonomika ir vadyba: aktualijos ir perspektyvos*. Nr. 1 (14). P. 25–34.
3. *Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito metodika, I dalis*, 2002. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras.
4. *Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito rekomendacijos*, 2009. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras.
5. Blinstrubas A., Mažrimienė I., Jankuvienė D., 2007, Bendrojo lavinimo mokyklų vidaus audito metodikos taikymo problemos. *Socialiniai tyrimai: mokslo darbai*. Nr. 1 (9). P. 28–34.
6. Brajinienė L., Valantukevičienė V., 2008, Vidaus auditas „diktuoja“ pokyčius. *Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito rekomendacijos*. P. 161–165. Vilnius: UAB Logotipas.
7. Budinavičienė R., 2008, *Vidaus audito grupės motyvacija: problemos ir sprendimai*. <<http://www.volungele.lt/uploads/bukletai/vidaus%20audito%20KONFERENCIJAI.pdf>>.
8. *Ikimokyklinio ugdymo mokyklos vidaus audito metodika*, 2005. Vilnius: UAB Sapnų sala.
9. *Lietuvos švietimo plėtotės metų strateginės nuostatos*, 2002. Vilnius: Švietimo plėtotės centras.
10. *Lietuvos švietimo sistema 2006/07*. <http://eacea.ec.europa.eu/eurydice/ressources/eurydice/eurybase/pdf/section/LT_LT_C2_3.pdf>.
11. Prakapas R., Targamadžė V., 2008, Auditas mokykloje: tarp proceso ir strategijos. *Acta Pedagogica Vilnensia*, Nr. 21. P. 89–99.
12. Slatkevičienė G., Vanagas P., 2001, *Veiklos kompleksinio vertinimo sistema: sudarymo teorija ir metodai*. Kaunas: Technologija.
13. Želvys R., 2003, *Švietimo organizacijų vadyba*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
14. Žydžiūnaitė V., Mejerytė-Nerkevičienė K., Vetrenkienė V., 2009, Mokytojų dalyvavimą mokyklos vidaus audite lemiantys veiksniai *Socialiniai tyrimai*. 2009, Nr. 2 (16). P. 107–117.

INTERNAL AUDIT AS A MEANS OF ACTIVITY QUALITY ASSESSMENT IN PRESCHOOL EDUCATION INSTITUTIONS

Indrė Adomaitytė, Aušrinė Gumuliauskienė

Summary

While Lithuanian educational system was being integrated into the educational space of Europe, the quality of education became very important. However, it is impossible to achieve without continuous assessment and self-assessment, which provide structural opportunities to overview activities, i.e. to determine how much such activities produced the expected results and to take corrective actions as necessary, thus guaranteeing the improvement of the school activities. One of the most popular methods helping to ensure the quality of education is the internal audit of schools.

20 pre-school education institutions of Šiauliai City, which had organised and which were still organising their internal audits, participated in the survey. In these institutions 184 respondents (29 managers and 155 pedagogues) had been selected who participated in the process of the internal audit, and this helped to ascertain their approach towards the internal audit as a method for assessment of quality of performance.

Using the empirical investigation, it was established that all pre-school institutions, which participated in the survey, had performed an internal audit. Most of these institutions did not have any doubts regarding the benefit delivered by the internal audit; therefore they intended to use it as a method for assessment of quality of performance in future as well. The model of the methodology of the internal audit and the process of the internal audit were assessed rather positively.

Keywords: pre-school education institution, internal audit, quality.

VIDAUS AUDITAS, KAIP VEIKLOS KOKYBĖS VERTINIMO BŪDAS, IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGOSE

Indrė Adomaitytė, Aušrinė Gumuliauskienė

Santrauka

Lietuvos švietimo sistemai integruojantis į Europos švietimo erdvę, labai svarbi tapo švietimo kokybė. Tačiau jos neįmanoma siekti be nuolatinio vertinimo, įsivertinimo, kurie numato struktūrines galimybes veiklai apžvelgti, t. y. nustatyti, kiek toji veikla atitiko lauktus rezultatus, ir, reikalui esant, atlikti koreguojamuosius veiksmus bei tokiu būdu garantuoti mokyklos veiklos tobulinimą. Vienas iš populiariausių būdų, padedančių užtikrinti švietimo kokybę, yra mokyklų vidaus auditas.

Tyrime dalyvavo 20 Šiaulių miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigų, kurios organizavo ir kurios vis dar organizuoja vidaus auditą. Jose apklausti 184 respondentai (29 vadovai ir 155 pedagogai), kuriems teko dalyvauti vidaus audito procese. Išsiaiškintas jų požiūris į vidaus auditą kaip veiklos kokybės vertinimo būdą.

Tyrimu nustatyta, kad atlikti vidaus auditą teko visoms apklausoje dalyvavusioms ikimokyklinio ugdymo įstaigoms. Didžioji dalis šių įstaigų, neabejoja vidaus audito teikiama nauda, todėl jį, kaip veiklos kokybės vertinimo būdą, ketina taikyti ir ateityje. Vidaus audito metodikos modelis bei pats vidaus audito procesas vertinami gana teigiamai.

Prasminiai žodžiai: ikimokyklinio ugdymo įstaiga, vidaus auditas, kokybė.

Įteikta 2011-06-01